

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 540

van **BART VAN HULLE**

datum: 13 april 2023

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Varkenshouderij - Crisissteun 2021

De varkenshouderij heeft harde jaren achter de rug. De crisis in de sector kreeg nog een extra klap als gevolg van de covidpandemie. Toenmalig minister van Landbouw Hilde Crevits pakte in 2021 uit met een pakket crisismaatregelen om de varkenshouderij te ondersteunen. Daarvoor werd een maximaal budget van 16 miljoen euro uitgetrokken dat werd geput uit het saldo van het noodfonds voor aardappelen en sierteelt ten belope van maximaal 16 miljoen euro.

Volgende maatregelen werden concreet voorgesteld:

- Steunmaatregel voor het herstel van de liquiditeitspositie van varkenshouders. Deze maatregel voorzag in een beperkte overname van de bedrijfskosten van de varkensbedrijven via tegemoetkoming in de Rendac-factuur.
- Versterken werking Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM). Gedurende twee jaar werden volgende initiatieven genomen naast de reguliere werking:

exportfacilitering varkensvlees door gerichte promotieacties;

promotie ter ondersteuning van lokale consumptie;

Lekker van bij ons/Voedsel verbindt boer & burger.

Daarnaast werd in de schoot van vzw Belpork bekeken of de ledenbijdrage tijdelijk op een alternatieve manier kan worden gefinancierd.

- Reconversiematregelen: om varkenshouders te stimuleren in te zetten op meerwaardecreatie, werd voorzien in een vergoeding voor het voldoen aan een lastenboek dat bovenwettelijke normen stelt op vlak van onder andere duurzaamheid (lagere bezettingsgraad in de stallen) en dierenwelzijn (bv. duidelijke aanpak staartbijten, inzetten op uitfaseren onverdoofd castreren). De vzw Belpork zou voorzien in gedifferentieerde bovenwettelijke lastenboek(en) (bv. 'Belpork +' en 'Belpork ++') en landbouwers die hieraan deelnemen gedurende 1 jaar een financiële tegemoetkoming geven voor de geleverde inspanningen. Intussen werd ingezet op voldoende communicatie over deze nieuwe kwaliteitslabels om een meerprijs uit de markt te halen via een betere prijszetting doorheen de varkensketen. Om te vermijden dat bedrijven van jonge boeren met een blik op een duurzame toekomst uitvallen, werd via de diensten van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) een bijkomende liquiditeitsondersteuning gegeven. Die specifieke ondersteuning

werd, met respect voor de specifieke Europese de minimis-regels voor land- en tuinbouw, afhankelijk van de totale investeringskosten berekend.

1. Graag kreeg ik van elke crisismaatregel een gedetailleerd overzicht van de concrete bestedingen in 2021 tot op heden, opgesplitst per jaar.
 - a) Hoeveel van het totaal gereserveerde budget van 16 miljoen euro werd tot nu toe uitgegeven?
 - b) Hoeveel van het gereserveerde budget werd niet uitgegeven?
 - c) Wat gebeurt er met het niet uitgegeven deel van de 16 miljoen euro voor de varkenssector?
2.
 - a) Hoeveel van deze bestedingen in het kader van de crisismaatregelen kwamen rechtstreeks ten goede aan de individuele varkenshouders?
 - b) Hoeveel van deze middelen kwamen rechtstreeks ten goede aan jonge varkenshouders (- 40 jaar)?
 - c) Hoeveel van deze bestedingen kwamen ten goede aan andere dan individuele varkenshouders (VLAM, organisaties e.d.)? Graag een gedetailleerd overzicht per jaar en per organisatie.
3.
 - a) Hoeveel varkensbedrijven ontvingen een tegemoetkoming in de Rendac-factuur?
 - b) Hoeveel bedroeg de gemiddelde tegemoetkoming?
 - c) Welke impact had deze tegemoetkoming voor de totale Rendac-factuur van een gemiddelde varkenshouder? Met andere woorden, met welk absoluut bedrag en percentage werd die factuur voor de gemiddelde varkenshouder verlicht?
 - d) Hoeveel bedroeg de minimale, respectievelijk maximale tegemoetkoming?
4. Hoe besteedde VLAM de toegekende financiële middelen concrete aan:
 - a) exportfacilitering van varkensvlees door gerichte promotie-acties? Graag een punctueel overzicht met telkens vermelding van de looptijd en kostprijs;
 - b) promotie ter ondersteuning van lokale consumptie? Ook hier graag een punctueel overzicht met telkens vermelding van de kostprijs van elke actie;
 - c) Lekker van bij ons/Voedsel verbindt boer & burger? Graag een punctueel overzicht met telkens vermelding van de looptijd en kostprijs.
5.
 - a) Daarnaast werd in de schoot van vzw Belpork bekeken of de ledenbijdrage tijdelijk op een alternatieve manier kan worden gefinancierd.
 - b) Is dit daadwerkelijk gerealiseerd?
 - c) Zo ja, op welke manier werd de ledenbijdrage op een alternatieve manier gefinancierd?
 - d) Hoeveel bedroeg dan de vermindering van de ledenbijdrage die de varkenshouders moesten betalen?
6.
 - a) Hoeveel bedroeg de vergoeding die werd uitgetrokken voor de varkenshouders om te voldoen aan een lastenboek dat bovenwettelijke normen stelde op het vlak van duurzaamheid, dierenwelzijn e.d.?
 - b) Vanaf wanneer waren die lastenboeken Belpork+ en Belpork++ beschikbaar?

- c) Hoeveel varkenshouders voldeden in 2021, 2022 en vandaag aan die lastenboeken Belpork+, respectievelijk Belpork++?
 - d) Hoeveel steun ontving de gemiddelde varkenshouder in het kader van Belpork+, resp. Belpork++? Cijfers graag per jaar.
7. Wat werd er ondernomen op het vlak van communicatie over deze kwaliteitslabels?
8. Welke meerprijs heeft de varkenshouder daaruit kunnen halen?
- a) Hoeveel bijkomende liquiditeitsondersteuning werd er aan jonge varkenshouders gegeven in het kader van het VLIF?
 - b) Hoeveel varkenshouders ontvingen deze liquiditeitsondersteuning?
 - c) Hoeveel bedroeg de gemiddelde ondersteuning die deze varkenshouders ontvingen?
 - d) Hoeveel bedroegen de totale investeringskosten die in dit kader werden verricht?

Cijfers telkens graag per jaar.

ANTWOORD

op vraag nr. 540 van 13 april 2023

van **BART VAN HULLE**

1. Ik verwijs naar het antwoord op de subvragen 3, 4, 6 en 8. In totaal werd 18.750.000 euro vastgelegd voor vier maatregelen. Na de afloop van de respectieve projecten zal de effectieve benutting van de middelen bekend zijn. Eventuele ongebruikte middelen vloeien desgevallend terug naar de algemene middelenbegroting.
2.
 - a) Ik verwijs naar het antwoord op de subvragen 3, 4, 6 en 8.
 - b) Deze info is niet beschikbaar (zie antwoord op vraag 3).
 - c) Ik verwijs naar het antwoord op de subvragen 3, 4, 6 en 8.
3. Er werd 3,5 miljoen euro vastgelegd en in 2021 betaald. Dit betrof een verhoogde overheidsparticipatie in het financieringssysteem voor ophaling en verwerking van varkenskrengen, waardoor de eigen abonnementsbijdrage van de varkenshouders met 77,84% daalde in 2021. Van het totale bedrag werd 27.830 euro (incl. BTW) aan NV RENDAC toegekend voor de gemaakte transactiekosten (IT-ontwikkeling, creditnota's maken en versturen t.a.v. klanten, ...). Ik beschik niet over het klantenbestand van de firma NV RENDAC en derhalve niet over persoonsgebonden data (leeftijd, ...) van de begunstigde varkenshouders.
4. Voor deze maatregel werd 750.000 euro vastgelegd en ontving vzw VLAM bij aanvang (2021) een voorschot van 450.000 euro. De resterende 300.000 euro kan desgevallend worden toegekend na afloop van de projectperiode. Hieronder wordt per jaar een overzicht van de al uitgevoerde en geplande initiatieven gegeven. Gedurende de resterende periode van het project kan vzw VLAM nog bijkomende initiatieven nemen.
 - a) Valorisatie van het volledige karkas
 - 2022:

VLAM besteedde 55.000 euro aan de valorisatie van het volledige karkas en in het bijzonder het 5de kwartier door deel te nemen aan de beurs FHA Singapore. Het budget werd gebruikt om de grondoppervlakte en een deel van de standenbouw te bekostigen. De beurs vond plaats van 5 tot 8 september 2022 in Singapore. Er werd een stand gebouwd van 72 m² waar de Vlaamse vleesexporteurs hun klanten en/of prospecten konden ontvangen. Tijdens de beurs werden contacten gelegd met aankopers uit de volledige Zuidoost-Aziatische regio.
 - 2023:

In 2023 nam VLAM deel aan de beurs Tuttofood in Italië. Deze beurs ging door van 8 tot 11 mei 2023. Italië is een specifieke markt voor zwaardere hammen. Deze snit kan enkel in Italië gevaloriseerd worden en kan extra ondersteuning gebruiken. VLAM voorzag 45.000 euro voor deze beursdeelname en betaalt daar de kosten van de grondoppervlakte en een deel van de standenbouw mee. De stand was 64 m² groot.

Initiatieven interne markt

- 2022:
In 2022 werd er een communicatiecampagne uitgerold rond de deelname van de vleeswarenssector aan de beurs GastroNord (Stockholm, Zweden) die doorging van 5 tot 7 april 2022. Er werden advertenties gepubliceerd in de vakbladen Hotell & Restaurant (op 18/03/2022) en Restaurangvärlden (op 22/03/2022). Een tweede wave volgde in oktober 2022 om blijvend awareness te creëren. Opnieuw verschenen er advertenties ingezet in de vakbladen Hotell & Restaurant (op 13/10/2022) en Restaurangvärlden (op 12/10/2022). Deze communicatiecampagne heeft 7.949,04 euro gekost.
- 2023:
In 2023 is een beursdeelname voorzien in het najaar voor de vleeswarenexporteurs. Hiervoor wordt 30.000 euro voorzien.

b) Retailacties

VLAM zet samenwerkingen op met verkooppunten om de varkensvleesverkoop te ondersteunen:

- 2022:
 - Actie bij Delhaize-verkooppunten: online bannerings op de website van Delhaize, POS stopper small in de winkels (20.000 euro)
 - VLAM voorzag promotiemateriaal voor slagers: papieren draagtassen, inpakpapier en wobblers (25.911 euro)
- 2023:
 - VLAM organiseert een degustatie van varkensvlees in de winkels van Colruyt en een inlassing in het Kook-magazine van Spar Colruyt. (22.500 euro)
 - De foodtruck van VLAM brengt de varkensvleescampagne tot leven op de parking van diverse retailers, nl. Carrefour, Aldi, Alvo, Spar Colruyt en Spar Lambrechts. (27.500 euro)

Recepten en chefs

In 2022 en 2023 promoot VLAM varkensvlees via een samenwerking met chef Sofie Dumont die op haar website en sociale mediakanalen varkensvlees in de kijker zet. Hiervoor wordt telkens nieuwe content ontwikkeld, bestaande uit recepten en online video's. Momenteel ligt al een engagement van 60.000 euro vast, nieuwe mogelijkheden worden nog onderzocht.

Horeca expo

VLAM organiseert in 2022 en 2023 een deelname aan de vakbeurs Horeca expo. Op de beursstand zijn degustaties voorzien om varkensvlees en vleeswaren te promoten naar restaurants en foodservice. De editie van 2022 vond plaats van 20 – 24 november 2022, de editie van 2023 gaat door van 19 tot 22 november (40.000 euro per editie)

c) Lekker van bij ons

Varkensvlees werd ook specifiek gepromoot via diverse initiatieven binnen de koepel van het succesvolle platform Lekker van bij ons:

- 2022 (75.000 euro):
VLAM ontwikkelde een tv-spot voor Lekker van bij ons met varkensvlees als steringrediënt. Deze werd ingezet in een mediacampagne op tv en online. Verder realiseerde VLAM ook (video)recepten met varkensvlees als hoofdingrediënt. Dit nieuwe receptmateriaal werd verspreid via een socialemediacampagne. Om de consumenten nog beter de weg te wijzen naar de online recepten, investeerde VLAM ook in een SEA-campagne. Hierbij bevelen zoekrobots de gesponsorde content sterker aan.
- 2023 (75.000 euro):

Ook in 2023 loopt een online campagne met de video waarin varkensvlees het hoofdingrediënt is. VLAM ontwikkelt ook opnieuw (video)recepten met varkensvlees als hoofdingrediënt voor de website www.lekkervanbijons.be. Deze content wordt opnieuw gepromoot via een sociale mediacampagne en een investering in SEA. Verder volgt in het najaar nog een influencer-actie/pr-event.

Voedsel verbindt boer & burger

Met 75.000 euro in 2022 en 75.000 euro in 2023 zet VLAM 1 tijdelijke FTE in om het Vlaamse varkensvlees onder de aandacht te brengen binnen het project Voedsel verbindt boer & burger. Met communicatiemateriaal (artikels en video's) wordt de consument geïnformeerd over de productie en de verwerking van varkensvlees. Aan de hand van gerichte acties bij slagers wordt de consument bewust gemaakt van de herkomst en waarde van varkensvlees van bij ons (zie het antwoord op subvraag 4b). Deze FTE zorgt ook voor de uitrol van het ambassadeurschap 'Lekker van bij ons' (in het kader van Voedsel verbindt boer en burger) bij slagers zodat de producent van varkensvlees een gezicht krijgt en herkenbaar wordt. Zo werd er communicatie voorzien in het vakblad 'De Belgische beenhouwerij' over het ambassadeurschap, was er aanwezigheid op Horeca Expo (zie het antwoord op subvraag 4b) en kregen de slagers promotiemateriaal om consumenten te informeren over de herkomst en het vakmanschap (zie eveneens het antwoord op subvraag 4b).

5. vzw Belpork is geen overheidsbedrijf maar een private vereniging. Derhalve komt het het bestuur van de vzw toe om deze vragen te beantwoorden.
6.
 - a) Er werd in totaal 6 miljoen euro projecttoelage aan vzw Belpork vastgelegd voor drie onderdelen: ondersteuning voor varkenshouders die deelnemen aan het BePork Welfare lastenboek (820.000 euro), ondersteuning voor varkenshouders om in te zetten op verdoofde castratie (5.000.000 euro) en ondersteuning van de begeleidende werkzaamheden door vzw Belpork (180.000 euro). In 2022 werd hiervan 3,5 miljoen euro betaald.
 - b-d) Het 'Dierenwelzijns-kwaliteitshandboek' of BePork Welfare lastenboek onderscheidt 3 niveaus, met per niveau stijgende welzijnseisen. Voor het eerste niveau is 5.000 euro deelnamesteun voorzien, voor het tweede niveau 10.000 euro en voor het derde niveau 15.000 euro. Het lastenboek met drie niveaus is van bij de aanvang van het project (15 november 2021) beschikbaar. In een tussentijdse rapportering van 5 mei 2023 gaf vzw Belpork aan dat op dat ogenblik één steunaanvraag ingediend werd. Deze steun was nog niet uitbetaald.
7. Bij lancering van het BePork Welfare lastenboek in het najaar van 2021 werd een brede communicatie naar zowel leden als pers gevoerd. In 2022 werden leden en potentieel geïnteresseerden meermaals geïnformeerd. Op de website van Belpork is een volledige pagina gewijd aan het BePork Welfare lastenboek, met alle informatie over deelname, normen, controles en voorwaarden voor de subsidies. Alle ketenpartners zijn vertegenwoordigd binnen het bestuur van Belpork en nemen de communicatie over in eigen berichtgeving.
8. Voor de liquiditeitsbescherming werd 8,5 miljoen euro vastgelegd en uitbetaald in 2022
 - a) Jonge varkenshouders konden een bijkomende liquiditeitsondersteuning verkrijgen als ze op het moment van de aanvraag voor de liquiditeitssteun aan één van de volgende voorwaarden voldeden:
 - a. De varkenshouder was jonger dan 41 jaar en had een varkensbedrijf overgenomen in de periode van 01/01/2005 tot en met 31 oktober 2021
 - of

- b. De varkenshouder heeft een varkensbedrijf overgenomen in de periode van 01/11/2016 tot en met 31 oktober 2021.

Indien men voldeed aan de voorwaarden, kon men 7.500 euro liquiditeitssteun ontvangen.

- b) De steun uit a) werd toegekend aan 421 jonge varkenshouders.
- c) Al deze 421 jonge varkenshouders hebben 7.500 euro ontvangen.
- d) De liquiditeitssteun werd toegekend aan varkenshouders die eerder een goedgekeurd VLIF-dossier hadden voor een investering in een duurzaam stalconcept of een overname hadden gedaan op een varkensbedrijf. Er kan geen rechtstreekse link gelegd worden tussen de toen gedane investeringskosten en de toegekende liquiditeitssteun.
Wanneer op een varkensbedrijf werd geïnvesteerd in een duurzaam stalconcept in de periode van 1 januari 2005 tot en met 31 oktober 2021 voor een netto investeringsbedrag van minimaal 20.000 euro, kon aanspraak gemaakt worden op liquiditeitssteun. De omvang van de liquiditeitssteun was afhankelijk van de hoogte van de investeringen:
 - a. Voor investeringen vanaf een netto investeringsbedrag van 100.000 euro bedroeg de liquiditeitssteun 5.000 euro. Deze steun werd toegekend aan 1.033 varkensbedrijven.
 - b. Voor investeringen van minder dan 100.000 euro maar meer dan 20.000 euro (nettobedrag) bedroeg de liquiditeitssteun 2.500 euro. Deze steun werd toegekend aan 71 varkensbedrijven.